

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____ 2023

Chișinău

**cu privire la aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea unor acte normative**

(simplificarea procedurii de elaborare și aprobare a Cadastrului funciar anual)

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (simplificarea procedurii de elaborare și aprobare a Cadastrului funciar anual).

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Vladimir BOLEA

Ministru justiției

Veronica Mihailov-Moraru

**PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
LEGE**

**pentru modificarea unor acte normative
(simplificarea procedurii de elaborare și aprobare a Cadastrului
funciar anual)**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul funciar nr. 828/1991 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 107, art. 817) se modifică după cum urmează.

1. La Articolul 8, textul „ținerea cadastrului funciar și organizarea reglementării regimului proprietății funciare pe teritoriul republicii” și textul „aprobarea cadastrului funciar anual;” se exclude.

2. Articolul 67 alin. (4) va avea următorul cuprins:

„Coordonarea tehnică, controlul ținerii la zi a cadastrului funciar general ține de competența autorității administrative centrale de implementare a politicilor în domeniul îmbunătățiri funciare, relațiilor funciare și monitoringului funciar.”

3. La Articolul 69, cuvintele „și de aplicare a tehnologiilor cruțătoare de natură” se substituie cu cuvintele „și de efectuare a măsurilor de protecție a solului în cadrul practicilor agricole”;

cuvintele „elaborarea proiectelor de lucru legate cu valorificarea, îmbunătățirea și protecția terenurilor;” se substituie cu cuvintele „elaborarea proiectelor de îmbunătățiri funciare conservare și sporire a fertilității solurilor;”.

4. Articolul 70, alin. (2) și (3) va avea următorul cuprins:

„Elaborarea proiectelor de reglementare a regimului proprietății funciare, de îmbunătățiri funciare conservare și sporire a fertilității solurilor se efectuează la inițiativa persoanelor fizice sau juridice sau unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi, care deține legal teren în proprietate, posesie sau folosință.”

Art. II. – Legea nr. 1247/1992 privind reglementarea de stat a regimului proprietății funciare, cadastrul funciar de stat și monitoringul funciar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1992, nr. 12, art. 366), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 4, alin. (2) va avea următorul cuprins:

„Aceste măsuri se efectuează la nivelul de: republică, raion, oraș (municipiu), sat (comună) sau exploatare agricolă, teren.”

2. Articolul 8 va avea următorul cuprins:

„Cadastrul funciar conține informații cu privire la terenuri: parametri cantitativi și calitativi ai terenurilor și parametri calitativi ai solurilor.

Parametrii cantitativi ai terenurilor conține informații cu privire la suprafața terenurilor sistematizată după:

- a) destinații;
- b) modul de folosință;
- c) categorii de deținători de terenuri.

d) Parametrii calitativi conține informații cu privire la calitatea solurilor terenurilor agricole:

- a) nota medie de bonitate;
- b) gradul de eroziune.”

3. Articolul 13, alin. (7) se exclude.

4. Articolul 15, se completează cu textul:

„Monitoringul solurilor se efectuează în baza metodologiei privind organizarea monitoringului stării de calitate a solului Republicii Moldova, aprobată de către organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii în domeniul îmbunătățiri funciare, relațiilor funciare și monitoringului funciar.”

alin. (4) se exclude.

5. Articolul 16, alin. (3) va avea următorul cuprins:

„Monitoringul funciar se efectuează de către autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățiri funciare, relațiilor funciare cu suportul entităților și instituțiilor științifice din domeniu, în baza condițiilor stabilite de Guvern.

6. Articolul 17 se exclude.

7. Articolul 19: sbc.1) va avea următorul cuprins: „La nivel național, Cadastrul funciar se ține de către autoritatea administrativă de implementare a politicilor în domeniul îmbunătățiri funciare, relațiilor funciare și monitoringului funciar.

subpct. 3) se completează cu textul:

„Autoritatea administrativă de implementare a politicilor în domeniul îmbunătățiri funciare, relațiilor funciare și monitoringului funciar la nivel național anual publică Fișele cadastrale centralizatoare al Cadastrului funciar pe portalul guvernamental al datelor deschise.

Conținutul documentației cadastrului funciar se stabilește de Guvern.”
8. Art. 20, sbt.12, lit.c) se abrogă.

Art. III. Guvernul, în termen de 4 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile acesteia.

Președintele Parlamentului

Igor GROSU

Notă informativă

la proiectul de hotărîre a Guvernului pentru modificarea unor acte normative (simplificarea procedurii de elaborare și aprobare a Cadastrului funciar anual) (număr unic 166/MAIA/2023)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite.

Proiectul de hotărîre a Guvernului pentru modificarea unor acte normative (simplificarea procedurii de elaborare și aprobare a Cadastrului funciar anual), a fost elaborat în scopul simplificării procedurii de elaborare și aprobare a Cadastrului funciar anual, sarcină stabilită în Procesul-verbal nr. 21 din 06 iunie 2022 al ședinței de lucru a membrilor Guvernului, Agenției Relații Funciare și Cadastru.

Astfel, din considerentul că funcțiile de elaborare a politicilor în domeniul dat au fost delegate în ședința Guvernului din 22 februarie curent, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare se propun modificări la unele acte normative în acest scop.

Menționăm faptul, că în prezent cadastrul funciar este ținut de autoritățile administrației publice locale și conține un sistem de informații și documente despre regimul juridic al terenurilor, despre atribuirea lor deținătorilor de terenuri, despre parametrii cantitativi și calitativi și valoarea economică a terenurilor etc.

Annual acesta este prezentat Agenției Relații Funciare și Cadastru, după care este aprobat de Guvern. Menționăm faptul că Cadastrul funciar ține evidența terenurilor din RM astfel, se propune ca acesta să fie ținut și aprobat anual de către Agenția Relații Funciare și Cadastru nu de Guvern și publicat pe portalul guvernamental al datelor deschise.

Structura și modul de introducere a datelor în cadastrul funciar este stabilită în prezent în Hotărîrea Guvernului nr. 24/1995 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la conținutul documentației cadastrului funciar general.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de hotărîre a Guvernului pentru **modificarea unor acte normative** (simplificarea procedurii de elaborare și aprobare a Cadastrului funciar anual), instituie cadrul juridic al Republicii Moldova în domeniul funciar și nu contravine principiilor de funcționare a pieții interne a Uniunii Europene și nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Principalele prevederi ale proiectului sunt:

1. La Codul funciar:

La Articolul 8, se propune excluderea alineatele (2) și (3) care stabilesc funcțiile Guvernului privind ținerea cadastrului funciar și organizarea reglementării regimului proprietății funciare pe teritoriul țării și aprobarea cadastrului funciar anual.

Astfel, la articolul 67 alin.(4) se propune de stabilit că coordonarea tehnică,

controlul Ținerii la zi a cadastrului funciar general Ține de competența Agenției Relații Funciare și Cadastru care este autoritatea administrativă de implementare a politicilor în domeniul îmbunătățiri funciare, relațiilor funciare și monitoringului funciar

Articolul 69 se aduce în concordanță cu terminologia din domeniu. Astfel, la alin. (8) textul „elaborarea proiectelor de lucru legate cu valorificarea, îmbunătățirea și protecția terenurilor;” se substituie cu textul „elaborarea proiectelor de îmbunătățiri funciare conservare și sporire a fertilității solurilor.

De asemenea, se propune ca prevederile de la articolul 70, alin. (2) și (3) să fie redat în următoarea redacție: „Elaborarea proiectelor de reglementare a regimului proprietății funciare, de îmbunătățiri funciare conservare și sporire a fertilității solurilor se efectuează la inițiativa persoanelor fizice sau juridice sau unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi, care deține legal teren în proprietate, posesie sau folosință”, norma data este adusă în concordanță cu condițiile de implementare a politicilor din domeniu.

2. Legea nr. 1247/1992 privind reglementarea de stat a regimului proprietății funciare, cadastrul funciar de stat și monitoringul funciar.

La articolul 4, alin. (2), articolul 8 se propun stabilirea unor norme ce țin de conținutul Cadastrului funciar. Astfel, cadastrul funciar conține informații cu privire la terenuri: caracteristica cantitativă a terenurilor și caracteristica calitativă a solurilor.

Caracteristica cantitativă a terenurilor conține informații cu privire la suprafața terenurilor sistematizată după: destinații, modul de folosință și categorii de deținători funciari.

Caracteristica calitativă conține informații cu privire la calitatea solurilor terenurilor agricole: nota medie de bonitate și gradul de eroziune.

Totodată, menționăm că este necesar ca monitoringul solurilor să se efectueze în baza unei metodologii privind organizarea monitoringului stării de calitate a solului Republicii Moldova.

Scopul Metodologiei menționate este de a stabili mecanismul de monitorizare permanentă a schimbărilor calitative și cantitative a solurilor, calcularea suprafețelor cu destinație agricole schimbate, efectuarea sistematică a cercetărilor pedologice, agrochimice și de altă natură necesare pentru aprecierea schimbărilor produse, elaborarea prognozelor cu privire la evoluția calității solurilor, avertizarea autorităților interesate despre problemelor negative asupra resurselor de soluri, furnizarea de date pentru fundamentarea măsurilor de prevenire a fenomenelor negative și de ameliorare a solurilor etc.

Astfel, la art. 15, după alin. (3) se propune ca Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare care este organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii în domeniul îmbunătățiri funciare, relațiilor funciare și monitoringului funciar să elaboreze și să aprobată metodologia menționată.

De asemenea, la articolul 19, alin. (1), 1), 3) se stabilește că la nivel național, Cadastrul funciar se va Ține de către Agenția Relații Funciare și Cadastru care este autoritatea administrativă de implementare a politicilor în domeniul îmbunătățiri funciare, relațiilor funciare și monitoringului funciar.

Agenția la nivel național anual va publică „Fișele cadastrale centralizatoare al

Cadastrului funciar” pe portalul guvernamental al datelor deschise. Structura și modul de introducere a datelor în Cadastrul funciar se stabilește de Guvern.

Totodată, Guvernul, în termen de 4 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile acesteia.

5. Fundamentarea economico-financiară

Prezentul proiect al hotărârii Guvernului nu necesită cheltuieli de la bugetul public.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Urmare a aprobării proiectului dat va fi necesar:

1. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 24/1995 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la conținutul documentației cadastrului funciar general.

2. Elaborarea și aprobarea metodologiei privind organizarea monitoringului stării de calitate a solului Republicii Moldova.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea consultărilor publice asupra proiectului dat, a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare la compartimentul Transparența decizională/Proiecte în discuție (<https://maia.gov.md/ro/content/proiecte-de-documente>).

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție în conformitate cu art. 35 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu cade sub incidența art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției în conformitate cu art. 37 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

11. Constatările altor expertize

Proiectul de hotărâre a Guvernului pentru modificarea unor acte normative (simplificarea procedurii de elaborare și aprobare a Cadastrului funciar anual), nu conține prevederi ce reglementează activitatea de întreprinzător conform prevederilor Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

Secretar de Stat

Vasile ȘARBAN

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)
la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (simplificarea procedurii de elaborare și aprobare a Cadastrului funciar anual),
(număr unic 166/MAIA/2023)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
1. Ministerul Finanțelor (Nr.09/2-03/522/423 din 24. 03.2023)	Se solicită ca în clauza de contrasemnare să fie exclus din lista contrasemnatarilor ministrul finanțelor.	Se acceptă.
2. Ministerul Mediului (Nr.13 – 06/1384 din 27. 03. 2023)	Lipsa propunerilor și obiecțiilor.	Se acceptă.
3. Ministerul Justiției (Nr. 04/2-2790 din 04. 04. 2023)	Potrivit notei informative, proiectul de act normativ are drept scop simplificarea procedurii de elaborare și aprobare a Cadastrului funciar anual. Astfel, în vederea realizării scopului propus, Cadastrul funciar, care în prezent este ținut de autoritățile administrației publice locale și prezentat anual Agenției Relații Funciare și Cadastru, după care este	Se acceptă.

	aprobat de Guvern, urmează a fi nemijlocit ținut și aprobat anual de către Agenția Relații Funciare și Cadastru, cu publicarea ulterioară pe portalul guvernamental al datelor deschise. Pe plan redacțional în raport cu normele de tehnică legislativă și a cerințelor de calitate a actului normativ, se rețin următoarele observații. La proiectul hotărârii Guvernului de aprobare a proiectului de lege menționăm că, reprezentarea Guvernului în Parlament este una din funcțiile Ministerului Justiției, stabilite în pct. 6 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017. În acest context, precum și întru asigurarea uzanțelor normative, se propune includerea ministrului justiției în lista contrasemnatarilor hotărârii date. La Articolul I (Codul funciar nr. 828/1991): În dispoziția propriu-zisă a normei de modificare, referința la actul normativ	Se acceptă. Se acceptă.
--	---	---------------------------------------

	Obiecția dată este valabilă pentru toate propunerile ce vizează modificarea Codului funciar, ce se regăsesc la pct. 2, 3 și 4. De asemenea, atenționăm că, potrivit normelor de tehnică legislativă, pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi, în cazul elementelor structurale ale actului normativ se utilizează verbul „se abrogă”, iar în cazul eliminării unor cuvinte, sintagme, propoziții, fraze se utilizează verbul „se exclude”. Prin prisma obiecției date, se vor revizui și prevederile pct. 3, 5 și 7 de la Articolul II din proiect. La pct. 2, remarcăm că, conținutul legislativ propus pentru modificarea art. 67 din Codul funciar nr. 828/1991, nu face referință nemijlocită la denumirea autorității administrative responsabile de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirii funciare, motiv pentru care, propunem următoarea formulare pentru acesta: „Coordonarea tehnică, controlul ținerii la zi a cadastrului funciar general ține de	Se acceptă. Se acceptă. Considerăm că nu este necesar de indicat expres că ARFC are astfel de funcții, din considerentul că conform H/G nr.382/2010, este stabilit că ARFC este responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirii funciare, relațiilor funciare și monitoringului funciar”.
--	--	--

	competența Agenției Relații Funciare și Cadastru, care este autoritatea administrativă de implementare a politicilor în domeniul îmbunătățirii funciare, relațiilor funciare și monitoringului funciar”. La pct. 3, menționăm că, manifestarea intenției de excludere din cuprinsul alin. (7) al art. 69 din Codul funciar nr. 828/1991, se va face prin utilizarea cuvântului „cuvintele”, or, nu se propune excluderea în totalitate a alineatului, ci doar a unor cuvinte expres menționate. La Articolul II (Legea nr. 1247/1992 privind reglementarea de stat a regimului proprietății funciare, cadastrul funciar de stat și monitoring funciar): La pct. 1, întru corectitudinea redactării, precum și întru uniformizarea terminologiei utilizate în actele normative de modificare, cuvintele „va avea următorul conținut” se vor	Se acceptă. Se acceptă.
--	--	---------------------------------------

	substitui cu cuvintele „va avea următorul cuprins”. Similar se va proceda și la pct. 2, 4 și 6. La pct. 2, în partea ce ține de noul conținut legislativ propus pentru art. 8 din Legea nr. 1247/1992, menționăm că, în vederea racordării noii terminologii propuse la terminologia cu care operează legea citată, este necesară substituirea termenului de „deținători funciari” cu termenul de „deținători de terenuri”. De asemenea, este necesar a fi delimitate prevederile referitoare la caracteristica cantitativă a terenurilor de cele referitoare la caracteristica calitativă, deoarece acestea sunt elemente distincte, iar din formula propusă acest aspect nu este clar. Totodată, acestea se vor numerota cu elementul structural corespunzător. La pct. 3, din dispoziția propriu-zisă de modificare se va exclude textul „după	Se acceptă. Se acceptă. Se acceptă.
--	--	--

	alin. (3)", ca fiind inutil.	Se acceptă.
	Din debutul pct. 6, este necesar a fi substituită mențiunea la „alin. (1),” cu mențiunea la „sbp.”, iar textul inserat în cuprinsul acesteia să fie constituit dintr-o singură teză. Tot aici, subliniem că, abrevierea „subpct.” necesită a fi substituită cu abrevierea „sbp.”, iar cuvintele „în final”, necesită a fi excluse, aceasta fiind regula generală privind completarea unei prevederi, în măsura în care nu se specifică după care cuvânt/cuvinte/element de structură se operează completarea. În continuare, sugerăm îmbunătățirea redacțională a dispoziției de la pct. 7, prin scrierea normei, astfel: „ 7. Art. 20 sbp. 12) lit. c), se abrogă.”. Textul inserat cu alin. (2) se va reda ca art. III și se va completa cu o normă privind intrarea în vigoare a legii. În context, se va ține cont că termenul pentru aducerea de către Guvern a actelor sale în conformitate cu	Se acceptă. Se acceptă. Se acceptă. Se acceptă.

	prevederile legii va fi legat de data intrării în vigoare a acesteia.	
4. Ministerul Dezvoltării Economice (Nr.03 – 872 din 03. 04. 2023)	Lipsa propunerilor și obiecțiilor.	Se acceptă.
5. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Nr.21 - 1616 din 20. 03. 2023)	La proiectul de hotărâre a Guvernului: În partea ce ține de formula de atestare a autenticității proiectului, se va include în calitate de contrasemnatar al proiectului de lege și ministrul justiției, ca exponent al Guvernului în Parlament, potrivit prevederilor art.41 al Legii nr.136/2017 cu privire la Guvern, precum și a funcțiilor stabilite la pct.6) subpct.6) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.698/2017. La proiectul de lege: La Art. I.: La pct.1, referitor la propunerea de excludere a alineatelor (2) și (3), evocăm că întru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi, se utilizează cuvintele „se abrogă” și nu „se exclude”. Sintagma	Se acceptă. Se acceptă.

	„se exclude” se utilizează doar în cazul excluderii unor cuvinte, sintagme, propoziții. Obiecție valabilă și la Art. II., pct.7 din proiect. La pct. 2 (modificarea art. 67 alin. (4) din Codul funciar) textul „ține de competența autorității administrative de implementare a politicilor în domeniul îmbunătățiri funciare, relații funciare și monitoringului funciar” urmează a fi expus în conformitate cu prevederile pct. 5 subpct. 2) din Hotărârea Guvernului nr. 383/2010 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Relații Funciare și Cadastru, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acesteia (în redacția din 22.02.2023), conform căruia Agenția are misiunea Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova de implementare a politicilor publice în domeniul îmbunătățirilor funciare, relațiilor funciare, cadastrului funciar și monitoringului funciar.	Nu se acceptă. Din considerentul că funcțiile de aprobare a Cadastrului funciar va fi delegată ARFC, respectiv și „Coordonarea tehnică, controlul ținerii la zi a cadastrului funciar general ține de competența autorității administrative de implementare a politicilor în domeniul îmbunătățiri funciare, relațiilor funciare și monitoringului funciar.” Ulterior, după adoptarea proiectului de lege, funcția dată va fi stabilită și în Hotărârea Guvernului nr. 383/2010.
--	--	---

	Subsidiar, în temeiul art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, pentru interpretare corectă și aplicare comodă a actului normativ, propunem a se revedea sursa de publicare a Codului funciar (articolul, numărul și anul Monitorului Oficial).	Se acceptă.
	La Art. II.: La pct. 2 (modificarea art. 8 din Legea nr. 1247/1992 privind reglementarea de stat a regimului proprietății funciare, cadastrul funciar de stat și monitoringul funciar), sintagmele „caracteristica cantitativă a terenurilor” și „caracteristica calitativă a solurilor” urmează a fi substituite cu textul „parametrii cantitativi și calitativi ai terenurilor” întru asigurarea uniformității terminologiei utilizate corespunzător art. 3 alin. (2) din Legea nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului și art. 9 alin. (3) din Legea nr. 1247/1992 privind reglementarea de stat a regimului proprietății funciare, cadastru funciar de stat și monitoringul	Se acceptă.

	funciar, cerință obligatorie potrivit art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. La pct.6, subpct.3) al art.19, în condițiile în care completarea unui text, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică de facto, completarea textului la sfârșitul acestuia, conform regulii generale de tehnică legislativă, în dispozițiile de modificare se vor exclude cuvintele „în final”, deoarece acestea sunt inutile. De asemenea, considerăm oportună revizuirea proiectului respectiv în vederea reglementării explicate în competența cărei autorități se transferă atribuțiile de aprobare a cadastrului funciar anual. La nota informativă, facem mențiunea necesară că aceasta însoțește proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (simplificarea procedurii de elaborare și aprobare a Cadastrului funciar anual) ca instrument de identificare a voinței autorității publice care adoptă actul normativ.	Se acceptă. În nota informativă este stabilit că funcțiile date se transferă Agenției Relații Funciare și Cadastru.
--	--	---

6. Agenția Servicii Publice (Nr.01/0464 din 30. 03. 2023)	Lipsa propunerilor și obiecțiilor.	Se acceptă.
7. Agenția Proprietăți Publice (Nr. 03-03-2052 din 29. 03. 2023)	La art.I, pct.3 al Legii, cu referire la modificarea unei părți din textul art.69, alin. (7) al Codului Funciar și anume a excluderii textului „și de aplicare a tehnologiilor cruțătoare de natură”, considerăm necesar păstrarea prevederii și doar reformularea acesteia pentru o exprimare mai actuală, or desfășurarea activității agricole de prelucrare a terenurilor e obligatoriu de a fi una prietenoasă mediului. În același context e necesară păstrarea prevederii „de realizare a măsurilor antierozionale” în noul text propus spre suplinirea aliniatelor (2) și (3) ale art.70 din normă.	Se acceptă. Se acceptă, măsurile antierozionale se efectuează în cadrul lucrărilor de îmbunătățiri funciare.
8. Agenția Relații Funciare și Cadastru (Nr. 36/01 – 06/285 din 29. 03. 2023)	La promovarea proiectului de lege urmează a fi respectate principiile fundamentale de organizare și funcționare a administrației publice centrale de specialitate, evitându-se, potrivit art. 4 din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, ambiguitatea, dublarea	Se acceptă.

	și suprapunerea responsabilităților și competențelor atribuite: - La art. I pct. 2 din proiect, referitor la modificarea art. 67 din Codul Funciar, se propune, după cuvântul "administrative" completarea cu cuvântul "centrale". Totodată, se propune extinderea termenului de aducere în concordanță a actelor normative cu prevederile legii respective, prin substituirea cifrei „4” cu cifra „6” luni de la data publicării.	Se acceptă. Nu se acceptă. Este necesar după adoptarea proiectului de lege în termen cât mai restrâns de efectuat modificări la actele normative ce vor pune în aplicare legea dată.
9. Centrul Național Anticorupție (Nr. 06/2/5058 din 28. 03. 2023)	Potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei. În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) ale Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului	Se acceptă.

	definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări. Urmare celor expuse, solicităm respectuos expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.	
10. Congresul Autorităților Locale din Moldova (Nr. 55 din 21.03. 2023)	3. Constatări principale: Așa numita „ținere și aprobare a cadastrului funciar” actualmente prezintă mai mult o „statistică” insuficient de precisă a fondului funciar, datorită unor serii de factori subiectivi și obiectivi, fiind în mod vădit necesare intervenții la nivel de acte normative primare. Printre factorii determinanți ai acestei situații precare, relevăm următoarele:	Se acceptă parțial.

	- Codul funciar din 1991 prevede anumite categorii de destinație a terenurilor și moduri de folosință care efectiv nu permit o interpretare clară a apartenenței unor terenuri la o anumită categorie de destinație (de exemplu în categoria terenurilor din intravilan pot fi toate celelalte, inclusiv terenurile agricole; cu terenurile fondului de rezervă în genere există o neclaritate totală: art. 64 din actualul Cod funciar prevede că „terenuri ale fondului de rezervă sunt toate terenurile neatribuite în proprietate, posesiune și în folosință. Din ele fac parte și terenurile asupra cărora dreptul de proprietate, posesiune și beneficiere s-a stins în conformitate cu prevederile prezentului Cod”; adică iarăși, în așa numitul fond pot fi toate celelalte categorii de destinație); - Codul funciar în vigoare nu concepe apartenența terenurilor la domeniul public și la domeniul privat, fiind adoptat când încă nu exista conceptul de delimitare a terenurilor dintre stat și unitățile administrativ-teritoriale, iar în	
--	---	--

	cadastrul funciar terenurile sunt clasificate după domenii și apartenență. - Categoriile de destinație a terenurilor și modurile de folosință, aprobate prin Ordinul Directorului general adjunct al Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 17/2021, modificat prin ordinul nr. 28/2022 (clasificatorul terenurilor după categoria de destinație și folosință), cu care operează cadastrul bunurilor imobile, care conține și datele despre terenuri, nu corespund cu categoriile de destinație și modurile de folosință a terenurilor prevăzute de Codul funciar. - Compartimentele registrului bunurilor imobile, ținut de către organele cadastrale teritoriale, nu corespund nici cu categoriile de destinație a terenurilor și modurile de folosință, aprobate prin Ordinul Directorului general adjunct al Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 17/2021 și nici cu categoriile de destinație și modurile de folosință a terenurilor prevăzute de Codul funciar. În general, registrul bunurilor imobile are doar compartimentul „mod de folosință”. Această discrepanță a fost	
--	--	--

sesizată în repetate rânduri în rapoartele și hotărârile Curții de Conturi, însă așa și a rămas nesoluționată. A se vedea de exemplu, un citat din Raportul aprobat prin hotărârea CC nr. 8/2011: „Analiza datelor din Tabelul nr.2 relevă devierea semnificativă a suprafeței terenurilor înregistrate la Agenție, comparativ cu datele din bilanțul funciar al mun. Chișinău, care este mai mare cu 6,9 mii ha. Conform explicațiilor prezentate de Agenție, în bilanțurile funciare evidența terenurilor se ține conform destinației acestora, iar în registrul bunurilor imobile – conform modului de folosință, Agenția nedispunând de funcții de control asupra AAPL, în vederea ținerii Cadastrului funciar. Necorespunderea datelor deținute de UAT și Agenție este o consecință a faptului că ultima nu dispune de pîrghii privind exercitarea atribuțiilor de coordonare, sistematizare și dirijare metodologică la toate nivelurile (sat, comună, oraș, raion, municipiu, țară) a lucrărilor de întocmire a cadastrului funciar la nivel național, stabilite în pct.7 din Regulamentul Agenției,

	aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.901 din 25.08.2005. Auditul a constatat că situația dată determină incompatibilitatea datelor, dublarea evidenței lor și nu permite stabilirea datelor reale, prin ce Agenția nu-și exercită atribuțiile privind ținerea Cadastrului funciar și asigurarea monitoringului funciar la nivel național”. - Competențele legale de „ținere a cadastrului funciar” conform Codului funciar aparține consiliilor locale, raionale și municipale, Guvernului (art.8-10), în realitate, această activitate de fapt fiind una operativă și executivă (înscrierile în registrele terenurilor și a deținătorilor de teren, sistematizarea datelor în tabelele cadastrului funciar etc) este realizată de autoritățile executive ale administrației publice locale și subdiviziunile acestora. Nu există o metodologie clară aprobată care să țină cont de toate aceste aspecte, de care să se conducă autoritățile administrației publice locale. În consecință, tabelele totalizatoare ale	Se acceptă. În acest sens MAIA a creat un grup de lucru, inclusiv și reprezentantul CALM este inclus în grupul de lucru menționat
--	--	--

	cadastrului funciar în unele localități sunt semnate de către primari și specialiști în domeniu, iar în altele se aprobă prin deciziile consiliilor locale, iar angajații Agenției Relații Funciare și Cadastru impun „avizarea” cadastrului funciar anual cu Ministerul Agriculturii ori alte autorități publice centrale. Majoritatea localităților de ani buni nu mai țin evidența strictă a modificărilor în tabelele respective, inclusiv pe motiv că informația primară furnizată organelor cadastrale nu este remisă de către acestea după ce au loc formări de teren, modificarea configurațiilor și suprafețelor terenurilor, uneori și a modurilor de folosință, destinației; dar nu în ultimul rând, autoritățile administrației publice locale nu dispun de softuri automatizate și specialiști calificați capabili să le opereze și să genereze rezultatele necesare cadastrului funciar „anual”. În consecință, sunt necesare măsuri eficiente (nu doar legislative, ci aprobare	
--	--	--

	metodologie, implementare soft, instruire personal etc) pentru depășirea acestor discrepanțe. 4. Propuneri asupra proiectului de lege. Propunem următoarele modificări și completări ale proiectului de lege: 1. Art. I. (Codul funciar) se propune completarea cu trei noi puncte (cu renumerotarea celorlalte) în următoarea redacție: „1. Prin derogare de la prevederile Codului funciar, la ținerea și aprobarea cadastrului funciar se vor utiliza categoriile de destinație și modurile de folosință ale terenurilor, aprobate prin Ordinul Directorului general adjunct al Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 17/2021, modificat prin ordinul nr. 28/2022, precum și criteriile de determinare a apartenenței terenurilor nedelimitate la domeniile public/privat ale statului sau unităților administrativ-teritoriale, prevăzute de Legea nr. 29/2018”; A se vedea argumentarea la pct. „3. Constatări principale”.	Nu se acceptă. MAIA promovează Codul funciar în redacție nouă. Astfel, categoriile de terenuri ce includ toate categoriile sunt excluse. Astfel, Cadastru funciar va fi ținut conform realităților din teren. Ulterior vor fi elaborate centralizatoare și metodologii ce ținere a Cadastrului funciar. Nu-i clară obiecția autorului.
--	--	--

	„2. Prin derogare de la prevederile Codului funciar, activitatea de ținere a cadastrului funciar se va realiza de către autoritățile publice executive și specialiștii sau subdiviziunile de specialitate ale administrației publice locale”. A se vedea argumentarea la pct. „3. Constatări principale”. „3. Autoritățile publice executive ale administrației publice locale pot realiza activitatea de ținere a cadastrului funciar prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară din care fac parte sau prin delegarea unei alte autorități publice executive a administrației publice locale”. Temei: Art. I din Legea nr. 18/2023, care va intra în vigoare din 07.06.2023. 2. Pct. 3 (art. 69) din proiectul de lege se propune expunerea în următoarea redacție: „Articolul 69 va avea următorul cuprins: Articolul 69. Măsuri de îmbunătățiri funciare, conservare și sporire a fertilității solurilor.	Nu se acceptă. Articolul 69, reglementează care este conținutul reglementării regimului proprietății funciare. Astfel, normele propuse sunt stabilite în funcția ARFC (H/G nr. 383/2010, pct.6, 9).
--	---	--

	Autoritatea administrativă de implementare a politicilor în domeniul îmbunătățiri funciare, relațiilor funciare și monitoringului funciar va asigura elaborarea și implementarea proiectelor de îmbunătățiri funciare, conservare și sporire a fertilității solurilor pe teritoriul republicii”. Temei: toate celelalte alineate din acest articol sunt perimate (s-au învechit). 3. Pct. 4 (art. 70) din proiectul de lege se propune expunerea în următoarea redacție: „Articolul 70 va avea următorul cuprins: Articolul 70. Elaborarea proiectelor de organizare a teritoriului, îmbunătățiri funciare, conservare și sporire a fertilității solurilor. Elaborarea proiectelor de organizare a teritoriului, îmbunătățiri funciare, conservare și sporire a fertilității solurilor se efectuează la inițiativa persoanelor fizice sau juridice interesate”. Temei: toate celelalte alineate din acest articol sunt perimate (s-au învechit).	Nu se acceptă. Art.70 din Codul funciar stabilește norme ce țin de modul de efectuare a reglementării regimului proprietății funciare. Astfel, în conținutul normei este stabilit că „Elaborarea proiectelor de reglementare a regimului proprietății funciare, de îmbunătățiri funciare conservare și sporire a fertilității solurilor se efectuează la inițiativa persoanelor fizice sau juridice sau unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi, care deține legal teren în proprietate, posesie sau folosință.”
--	---	--

	4. La Art. II (Legea nr. 1247/1992) pct. 2 din proiectul de lege se propune completarea la final cu textul „Pentru asigurarea corectitudinii Ținerii cadastrului funciar, deținătorii de teren, organele cadastrale teritoriale și autoritățile publice centrale care au în administrarea, posesia și folosința sa terenuri ale statului care și au modificat parametrii inițiali (primari) din cadastrul funciar, urmare a formărilor, modificărilor planului cadastral etc, vor remite în termen de 30 de zile de la data operării de modificări în datele terenurilor informația (numerele cadastrale, suprafața, destinația, modul de folosință, tipul/forma de proprietate, domeniul) către autoritățile publice ale administrației publice locale din unitățile administrativ-teritoriale pe care sunt amplasate terenurile”. A se vedea argumentarea la pct. „3. Constatări principale”.	Considerăm că condițiile ce țin de schimbarea modului de folosință și alte modificări urmează a fi stabilite în Regulamentul cu privire la conținutul documentației cadastrului funciar general, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 24/1995. În acest sens MAIA a creat un grup de lucru. Se acceptă.
--	---	--

	5. La Art. II (Legea nr. 1247/1992) după pct. 2 din proiectul de lege se propune completarea cu un nou punct (cu renumerotarea) în următoarea redacție: „Articolul 13, ultimul alineat se exclude”. 6. La Art. II (Legea nr. 1247/1992) pct. 6 supct. 3) textul „Structura și modul de introducere a datelor în Cadastrul funciar se stabilește de Guvern” se propune a se exclude. 7. La Art. II (Legea nr. 1247/1992) după pct. 7 alineatul „(2) se propune a fi înlocuit cu textul „Art. III. alin. (1)”, precum și completarea cu un nou alineat (2) în următoarea redacție: „Autoritatea administrativă de implementare a politicilor în domeniul îmbunătățiri funciare, relațiilor funciare și monitoringului funciar la nivel național, în termen de 4 luni de data publicării prezentei legi, va asigura elaborarea și certificarea unui soft specializat pentru ținerea Cadastrului	Se acceptă parțial. A fost modificat cu următorul conținut: „Conținutul documentației cadastrului funciar se stabilește de Guvern.” În acest sens este necesar de revizuit s-au de redat în redacție nouă Hotărîrea Guvernului nr. 24/1995. Nu se acceptă. După adoptarea Codului funciar în redacție nouă se va crea un Sistem Informational al Cadastrului funciar. Considerăm că ARFC este necesar să creze mecanisme și metodologii de ținere a Cadastrului funciar.
--	---	---

	funciar pe care îl va transmite cu titlu gratuit autorităților administrației publice locale spre utilizare după destinație, cu instruirea de specialitate corespunzătoare a personalului”. A se vedea argumentarea la pct. „3. Constatări principale”.	
--	---	--

Secretar de Stat

Vasile ȘARBAN